

OMAR Koubâa

Niets lijkt stil te staan in de schilderijen van dubbeltalent Omar Koubâa. Zijn doeken barsten van kleurexplosies, lijnen, verfoeheringen of juist weg geschrapte verflagen waaronder nieuwe kleuren tevoorschijn komen. Het visuele krachtenveld laat zich niet in één oogopslag vangen. Van een afstand lijkt het op een kleurwolk. Van dichtbij wordt mijn blik naar binnen getrokken en gedwongen te zwerven van punt naar lijn, van stip naar verfstreek, van felle naar gedempte kleurvlakken en vice versa. Kunstkritici schrijven lyrisch over zijn werk: over "kleuren die elkaar voortstuwen" en "nazinderen in hun eigen ritme" (W. Sûto) of de zuigende werking die uitgaat van "de duizelingwekkende ruimtelijkheid" en "optische wakkerheid" (K. Persoon). Lezend door Koubâa's gedichten trof mij een regel waarin het stuwende aspect in zijn beeldende werk treffend wordt geëvenaard: 'Je jaagt het aan / het symptoom / dat door elke cel / naar buiten wil.' (uit Door elke cel).

Dit is de grondslag van wat ondertussen de persoonlijke signatuur van Koubâa genoemd mag worden en waarmee hij al snel na zijn afstuderen meerdere prijzen in de wacht sleepte: een samensmelting van lyrisch en abstract expressionisme. Koubâa begint aan zijn schilderijen zonder vooropgezet plan. Tijdens het schilderen ontstaat tussen hem, het palet en het doek een, zoals hij het zelf ervaart, "magnetisch veld", waarbij het lijkt alsof de verf het overneemt en het doek een eigen leven gaat leiden. Hoewel de acrylverf en lijnen intuïtief worden aangebracht moet toch "alles kloppen (...) en een functie hebben in een onderling evenwicht". De roes en de euforie die hij voelt tijdens het maken, hoopt hij navoelbaar te maken voor de toeschouwer. Ik zie streepjes, stippen, kruisjes, hekjes, kleurgolven die soms plat dan weer door hun gelaagdheid en compositie diepte en meerdere verdwijnpunten suggereren. Ieder fragment van de bovenlaag geeft een klein stukje van de onderlaag prijs.

Zijn recente serie Past the Edge of Circumstances verleidt mij om in de abstracte azuurblauwe kleurvlakken steeds iets herkenbaars te zien, iets landschappelijks met rivieren of bijna impressionistische waterreflecties. Op mijn vraag of zijn schilderijen gelezen kunnen worden als een mentale wandeling, als de weerspiegeling van water of het breken van licht antwoordt Koubâa dat het hem niet gaat om de symbolische verwijzing naar iets in de buitenwereld, evenmin naar zijn binnenwereld, zijn gedachten of dromen. Het gaat om "gedifferentieerde materie". Tijdens ons gesprek (en in publicaties over zijn werk) valt op dat de kunstenaar veel metaforen gebruikt die met stromen en water te maken hebben. De beweging tussen de boven- en onderlaag in zijn schilderijen vergelijkt hij met waterstromen: "Je staat in de branding en je wilt in één

rechte lijn zwemmen naar een eilandje maar onderweg word je steeds gehinderd door onderstromen die je een andere kant uit trekken". In zijn Haagse galerie waar de gehele serie in alle glorie wordt tentoongesteld en waaruit ik een keuze moet maken, loop ik als eerste nietsvermoedend naar een opvallend werk, nr. 16. Volgens Koubâa is dit een van meest turbulente schilderijen die "maar niet tot rust wilde komen", want de kleur bleef hem steeds ontglippen. Anders dan in zijn vorige serie Working with Dark Soil (2012) is het heldere azuurblauw dominant in alle werken uit zijn serie uit 2014. Typisch Koubâa-blauw? "Ik vind het een mooie kleur. Ik vind het fijn als een schilderij niet somber is maar joyeus en feestelijk, alsof het zijn wordt gevierd." De meanderende kleurvlakken en krioelende lijnen suggereren een ruimtelijkheid die zich door niets en niemand meer laat begrenzen en waarin steeds een nieuw perspectief verschijnt. Het feest kan beginnen.

Omar Koubâa (1979, Hengelo)
woont en werkt in Hengelo

Omar Koubâa, Past the Edge of Circumstances 16,
2014, acryl op doek,
200 x 200 cm
Foto: Henni van Beek
Courtesy: Galerie
Nouvelles Images,
Den Haag

